

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Január elsején sztrájkot kezd az Operaház zenekara*

Forrás: *Uj Nemzedék*

Bp. (Hely) 1921. XII. 31 (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Ostályozás	
Tárgy	792
Hely	Opera
Idő	"1921"
Személy	
Helyszám	

Január elsején sztrájkot kezd az Operaház zenekara

— Az Uj Nemzedék tudósítóiától. —

Hosszas tárgyalás után állapították meg szeptemberben az Operaház zenekarának illetményeit. Az állami színházak vezetősége mindenben méltányolta kitünő zenészeit, fizetéseiket olyan magasra szabta meg, hogy az Operaház egész pénztári bevételeit a csoportos személyzet emészti fel. A zenészek bére a zenekar ifjabb tagjainál ötvenezer koronánál kezdődik s a régi művésztagoknak, főiskolai tanároknak száz-ezer koronás fizetésük is van. Ezenkívül a közellátás kedvezményeit is élvezik, résztvehetnek a Filharmóniai Társaság hangversenyein, magánhangversenyeken, sőt kisegítenek más színházak zenekarában is.

Az Operaháznak ugyanis száztáru zenekara van, melyet a színház munkarendje nem foglalkoztathat állandóan. A muzsikuskok, szabad estéiket is számítva, az előadásokon kívül napközben tulajdonképpen csak a délelőtti próbaidőn, mely két-három órát tesz ki, vannak elfoglalva s elég idejük marad tanításra is. Így magánóráikkal, idegen zenekarokban való működésükkel jelentékeny mellékjövedelmük van.

Legutóbb három bizalmi férfi után azzal a kéréssel fordultak ifj. Wlassich Gyula báró kormánybiztoshoz, hogy miután az általános drágaság türelhetetlen viszonyok közé sorolta a zenekar tagjait, emelje fel fizetésüket ötven százalékkal. A kormánybiztos napokig tárgyalt a megbízottakkal, kiszámították, hogy csak huszötöt százalékos

javítás is ötödfél millió többletet jelentene a színház költségvetésében, mely már a jelen kiadásokkal is teljesen kimerült.

A kormánybiztos kijelentette, hogy nem teljesítheti a zenekar kérését, mely a többi állami színházak alkalmazottainál is hasonló bérmozgalmat vonna maga után és teljesen felborítaná büdzsétjét. Hivatkozott Vass kultuszminiszter elutasító álláspontjára és vázolta azokat a mozgalmakat, melyek a közalkalmazottaknak, az állam összes tisztviselőinek szomorú helyzetében ebben az esetben okvetlenül és jogosan megindulnának.

A zenekar megbízottai erre leköszöntek mandátumukról, miután nem akartak közvetlen okai lenni a zenekar és a színház végleges szakításának. A zenekar tagjai pedig a lemondás után továbbra is kitartanak eredeti követeléseik mellett s ívet köröznék, melyen január elsején jelölik meg várakozásuk utolsó határidejét. Az ívet eddig nyolcvannan írták alá s a hiányzó husz aláírás csak azért maradt el, mert még nem volt alkalom az ív kézbesítésére.

Elmentünk az Operaházba a elbeszélgettünk a zenészekkel. A színház régi muzsikusai hűvösen fogadják ifjabb kaverzarsaik hangos fogadkozását és szívesen leszerelnék az egész mozgalmat. Ebben elsősorban az Operaház szerete vezetni őket, bár ők is hangsúlyozzák, hogy a gazdasági viszonyok csakugyan türelhetetlenek. Bevezett eseménynek

tarítják a sztrájkot és számolnak következményével, mely szerintük csak az Operaház bezárása lehet, miután zongorával legfeljebb balletet adhatna a színház. Az Operaház színtelenségével kapcsolatos volna a filharmóniai hangversenyek megszünte is, mert a színház természetesen sem hangszereket, sem hangjegyanagot nem adna ki sztrájkoló zenészeinek.

Az Operaház lépcsőházában és folyosóin csoportokba verődve tárgyalják a közeledő válság híreit. Egyik csoportot kikérdezem. Fekete ur, a zenekar egyik bizalmiférje, aki kitünően fogalmaz, nyugodtan, szinte tárgyilagosan adja elő panaszait. Ha egyik kartárs közbeszól, csak ránez, mire azonnal zavartalanul folytathatja:

— Hosszas megfontolás után határoztuk el lépésünket. Régi bűnök, harmincéves mulasztások, melyek a volt vezetőségek szükkeblúségét és a zenekar tehetetlenségét egyformán mutatják, orvoslásáról van szó.

— Már békeidőben éhbérért dolgoztak zenészeink az Operaháznál. Mikor a háború jött, még ebből a hérből is levontak husz százalékot. A kis zenészyerekek egyszerűen ágyban tölthették a téli hónapokat, mert nem volt tűz a kályhában. Olyan inség volt, hogy egy-egy kiló liszttel leptük meg éhező kartársainkat. A teljes elszegényedés következett. Akinek volt valami ingósága, szőnyege, felesleges butordarabja, eladta s most olyan feldult a lakásunk, üres a szekrényünk, mintha ellenség járt volna benne.

Csak idegölő, végsőkig megfelelő munkával tarthatjuk fenn és családjainkat. Egy-egy zenész napi programja körülbelül így ala-

kul. Reggel nyoletól tizig két leckét ad, akkor színházi próbára megy, mely sokszor annyira kitölködik, hogy ebédre sincs idő, már újra leckét kell adni, akár valamelyik iskolában, akár magánóra formájában. Hat órára újra a színháznál kell lennie az előadáson, esetleg Tristan vagy egy másik nehéz opera előadásán, mely után nagyon sokan még más zenekarokban, sőt kávéházakban, s amit nem szívesen mondok, jazzbandákban keresik kenyerüket. Vakáció pedig nincs, a nyári hónapokban az állatkeri zenekarban kell működnünk, hogy megélhessünk.

— Ez a túlzott munka végleg kiemerítette a zenekart. Ha valamelyikünk a színház orvosához megy, stereotip választ kap: „Maradjon otthon egy hétre, pihenjen, súlyos neuraszténiája van.” Ezen a ponton világos lesz, hogy mozgalmunk semmiesetre sem színházellenes. Az Operaháznak elsőrangú érdeke, hogy tchermentesítse zenészeit,